

**Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Általános- és Felsőgeodézia Tanszék
K. mf. 26.**

Geodézia I. (BSc)

6. előadás

Hagyományos és digitális térképek.

A mai előadó:

Homolya András mestertanár

Méretarány:

Vetületi hossz/térképi hossz

$M = 1 : 1000$

A térképek csoportosítása

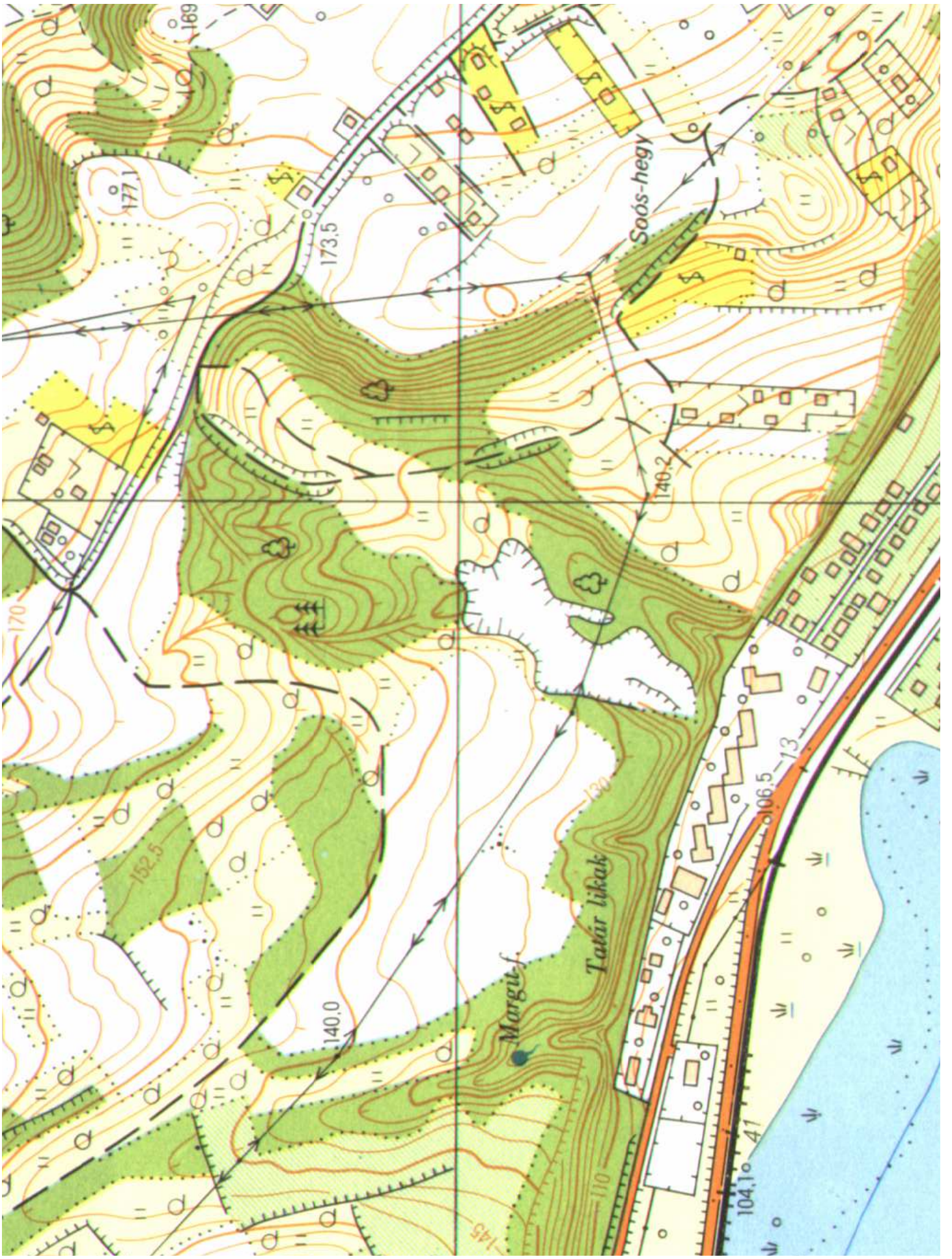
Méretarány	Megnevezés	Jellemző felhasználás
1:50 - 1:500	Igen nagy méretarányú térkép	Helyszínrajz
1:500-1:5 000	Nagy méretarányú térkép	Földmérési alaptérkép
1:10 000 - 1:200 000	Közepes méretarányú térkép	Topográfiai térkép
1 : 100 000 -	Kis méretarányú térkép	Földrajzi térkép

24 MAGYARORSZÁG FELSZÍNE

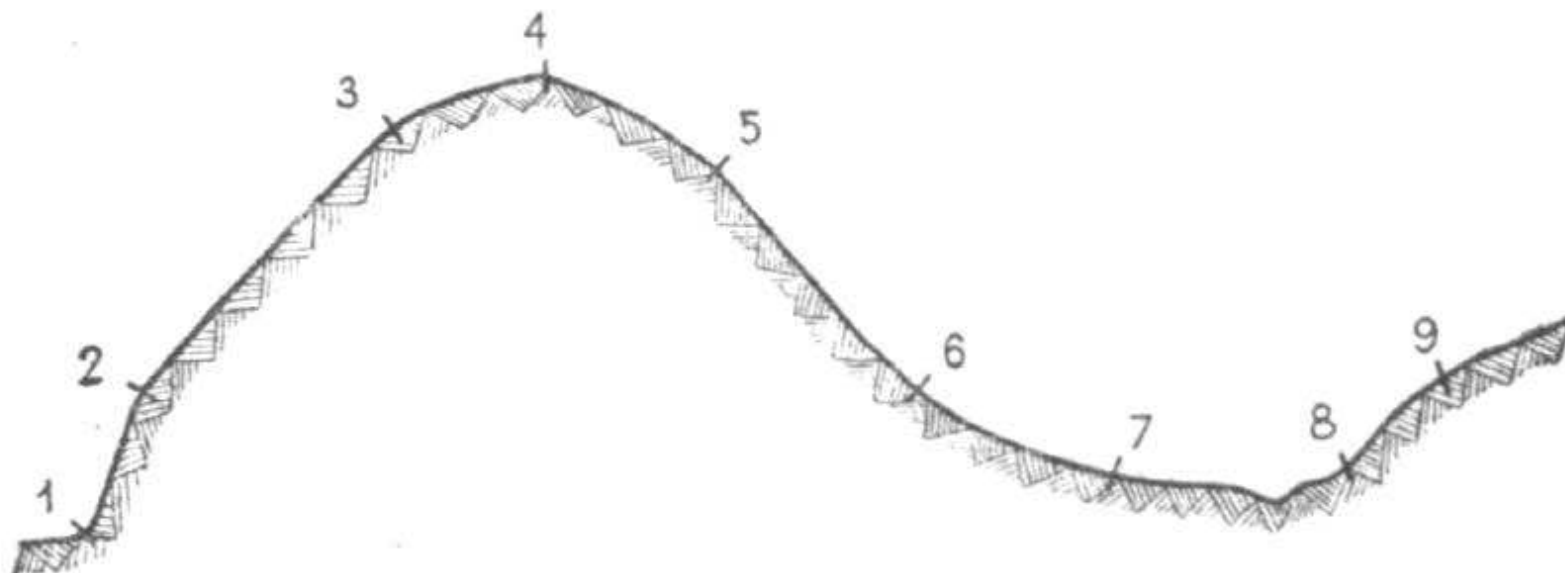

A térképek csoportosítása

Méretarány	Megnevezés	Jellemző felhasználás
1:50 - 1:500	Igen nagy méretarányú térkép	Helyszínrajz
1:500-1:5 000	Nagy méretarányú térkép	Földmérési alaptérkép
1:10 000 - 1:200 000	Közepes méretarányú térkép	Topográfiai térkép
1 : 100 000 -	Kis méretarányú térkép	Földrajzi térkép

A domborzat elemei

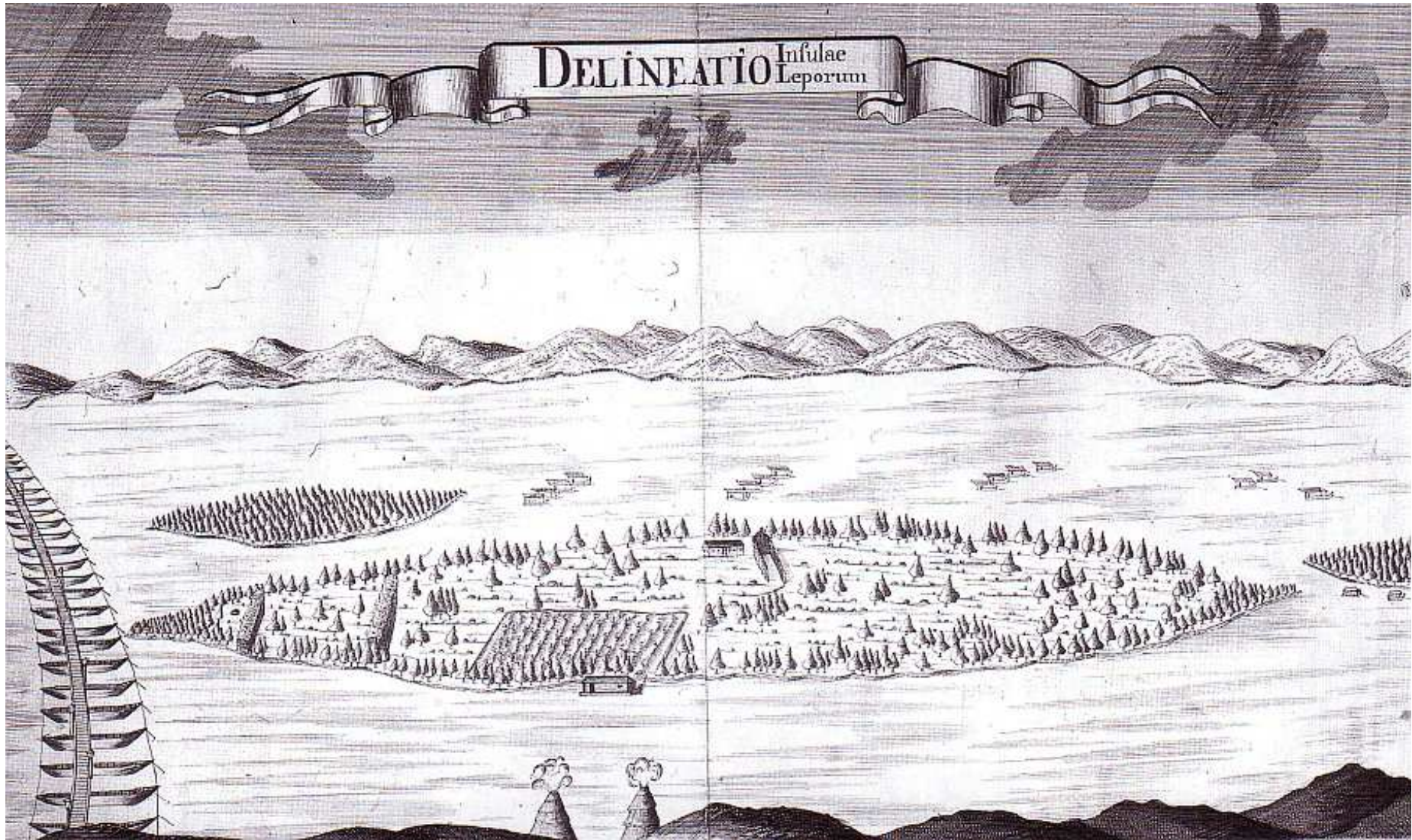
a, hegytető -> 3-4-5
b, hegyoldal -> 2-3 és 5-6
c, hegyláb -> 1-2, 6-7 és 8-9
d, hegygerinc -> 4

e, völgszegély -> 6 és 9
f, völgyfenék -> 7-8
g, völgyoldal -> 6-7 és 8-9
h, völgytalp

A nápolyi öböl
a 17. században

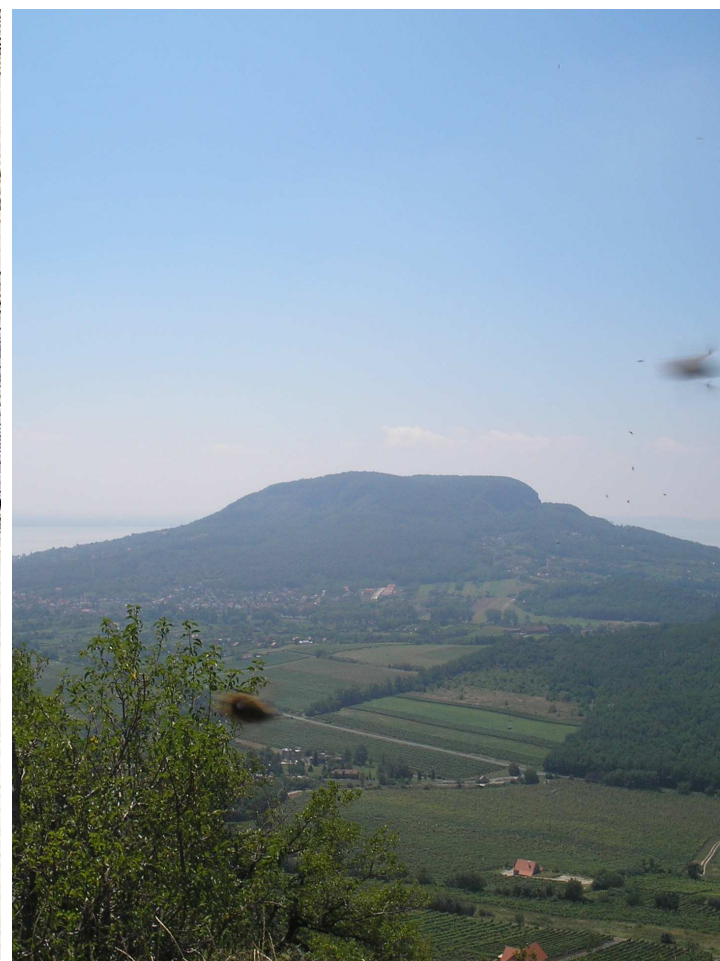
A Margit-sziget 1766-ban

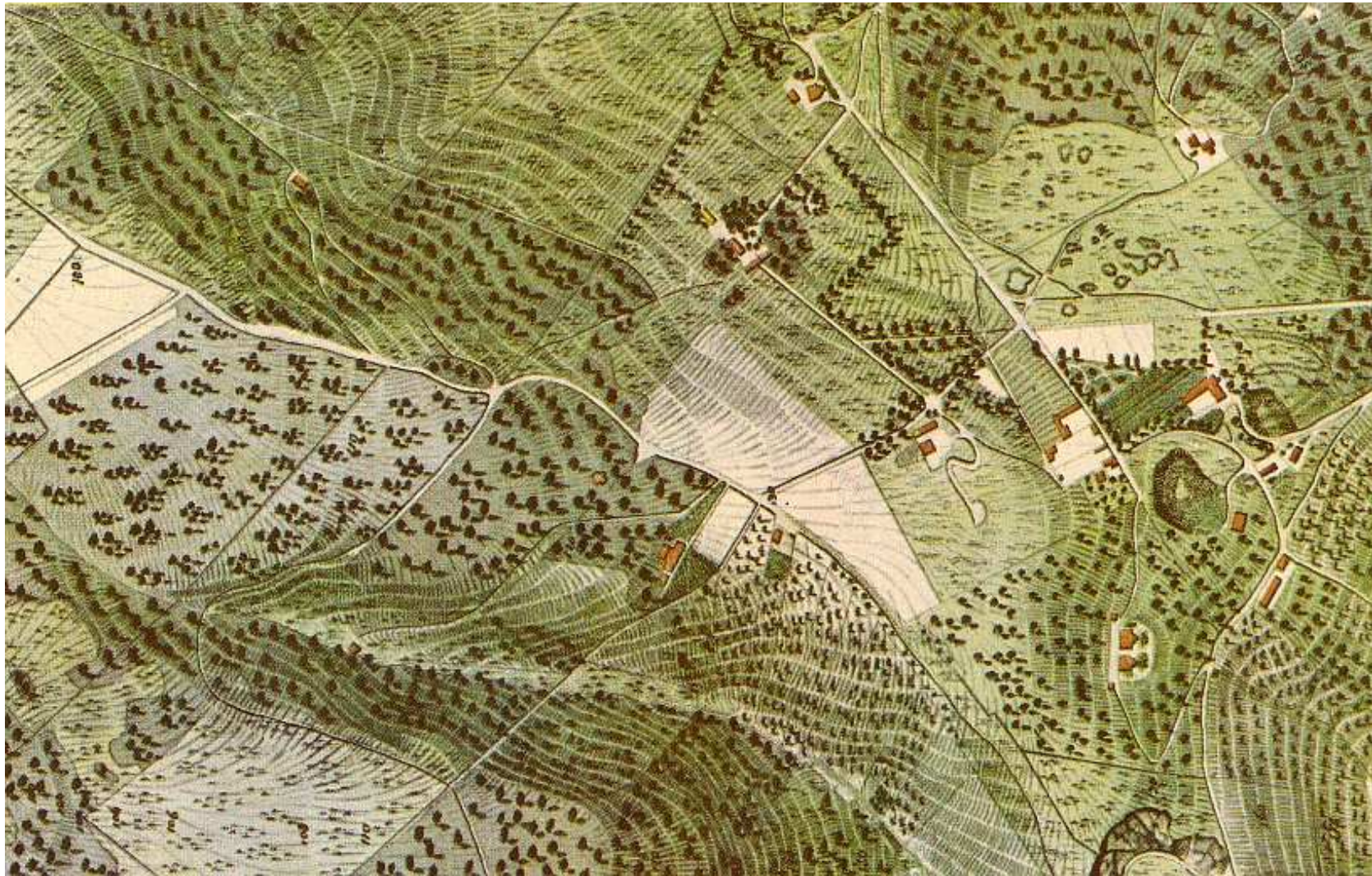
A Balaton-felvidéki
tanúhegyek
a III. katonai felmérés
lapján
1880.

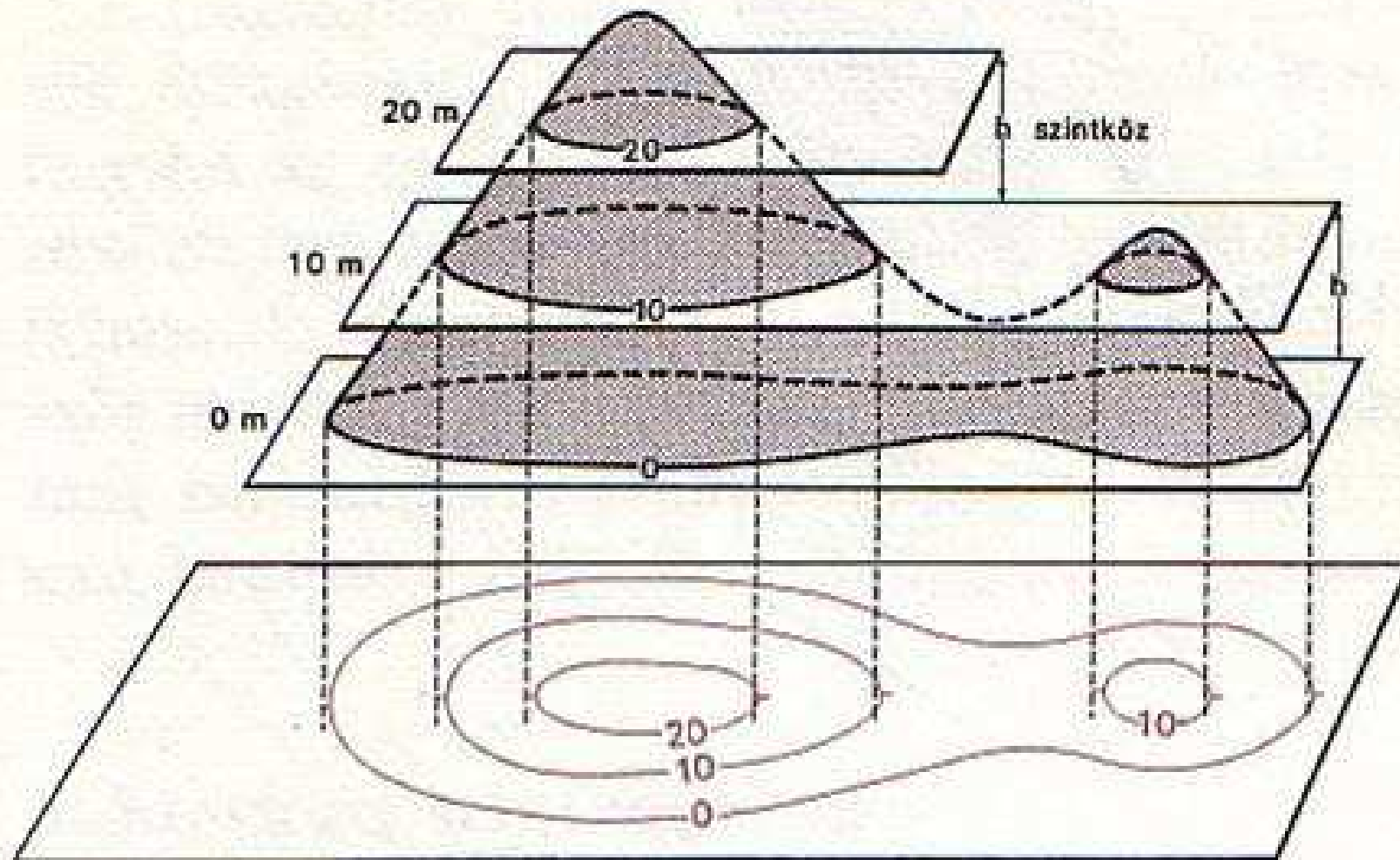
**A Balaton-felvidéki tanúhegyek
2012.**

A Badacsonyi
a III. katonai felmérés
lapján
1880.

**Az Institutum Geometricum hallgatóinak felmérése
a Svábhegyen, 1846.**

A szintvonalas ábrázolás elve

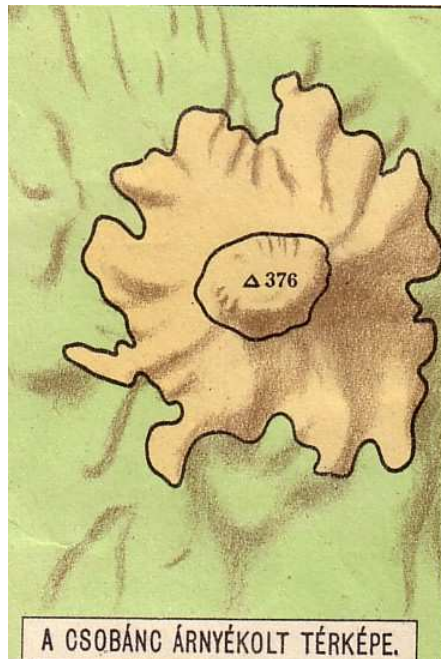

A CSOBÁNC VONALKÁZOTT TÉRKÉPE.

A CSOBÁNC SZINTVONALAS TÉRKÉPE.

A CSOBÁNC ÁRNYÉKOLT TÉRKÉPE.

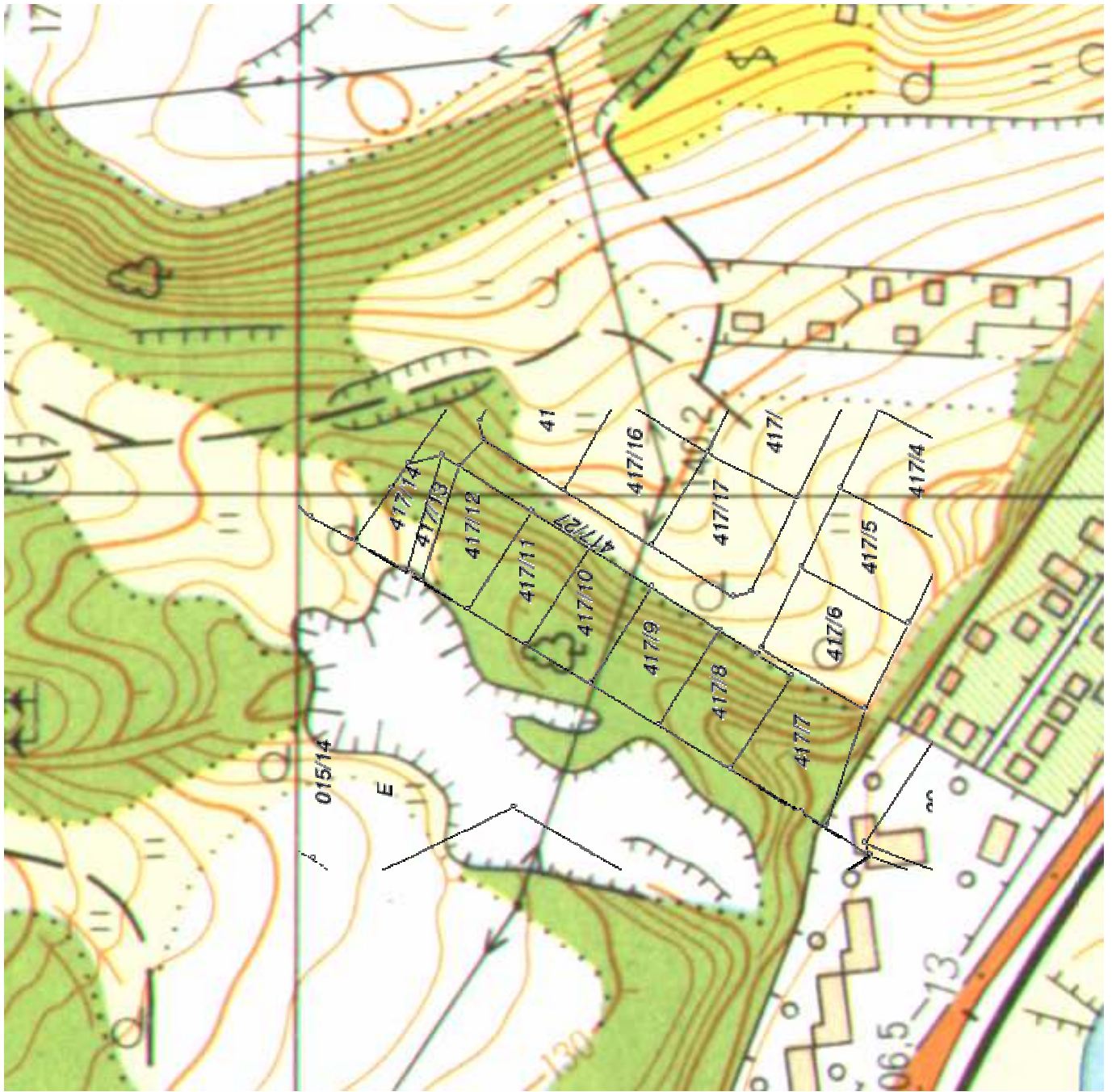

A CSOBÁNC TÉRKÉPE A SZINTVONALAS ÉS AZ ÁRNYÉKOLÓ MÓDSZER EGYESÍTÉSÉVEL.

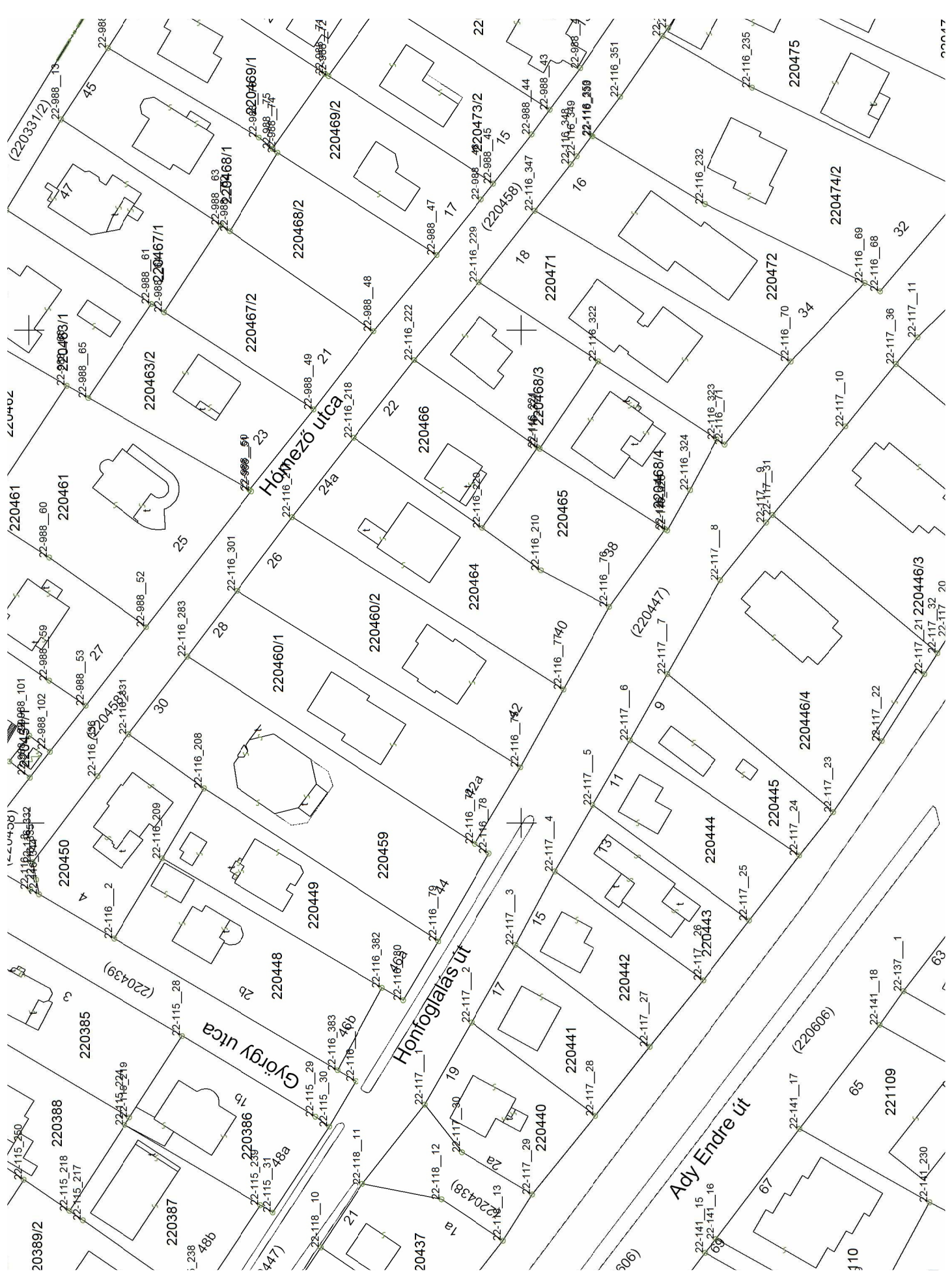
Az ábrázolási módszerek összehasonlítása

A térképek csoportosítása

Méretarány	Megnevezés	Jellemző felhasználás
1:50 - 1:500	Igen nagy méretarányú térkép	Helyszínrajz
1:500-1:5 000	Nagy méretarányú térkép	Földmérési alaptérkép
1:10 000 - 1:200 000	Közepes méretarányú térkép	Topográfiai térkép
1 : 100 000 -	Kis méretarányú térkép	Földrajzi térkép

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

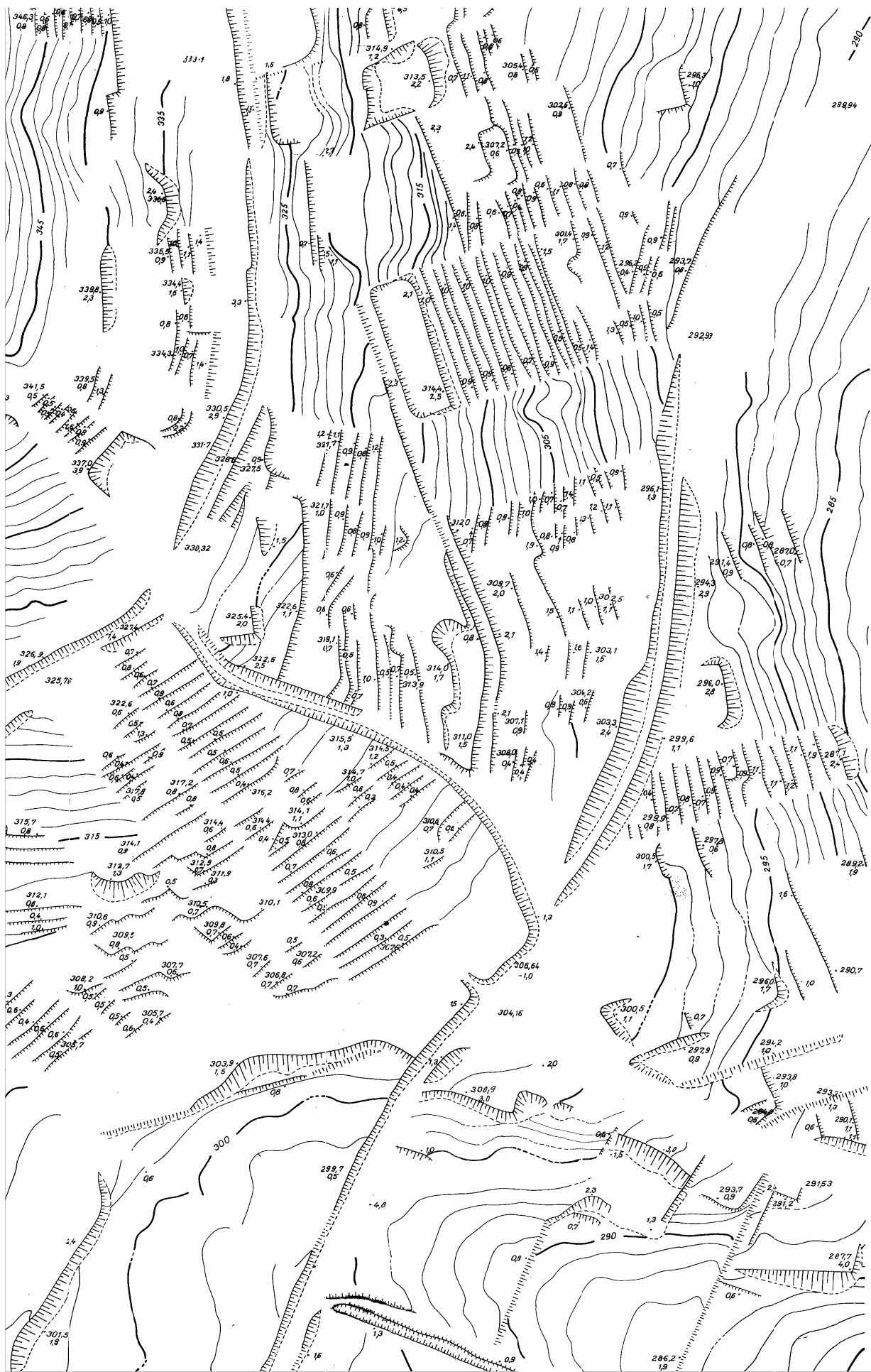
220475

220475

220475

220475

220475

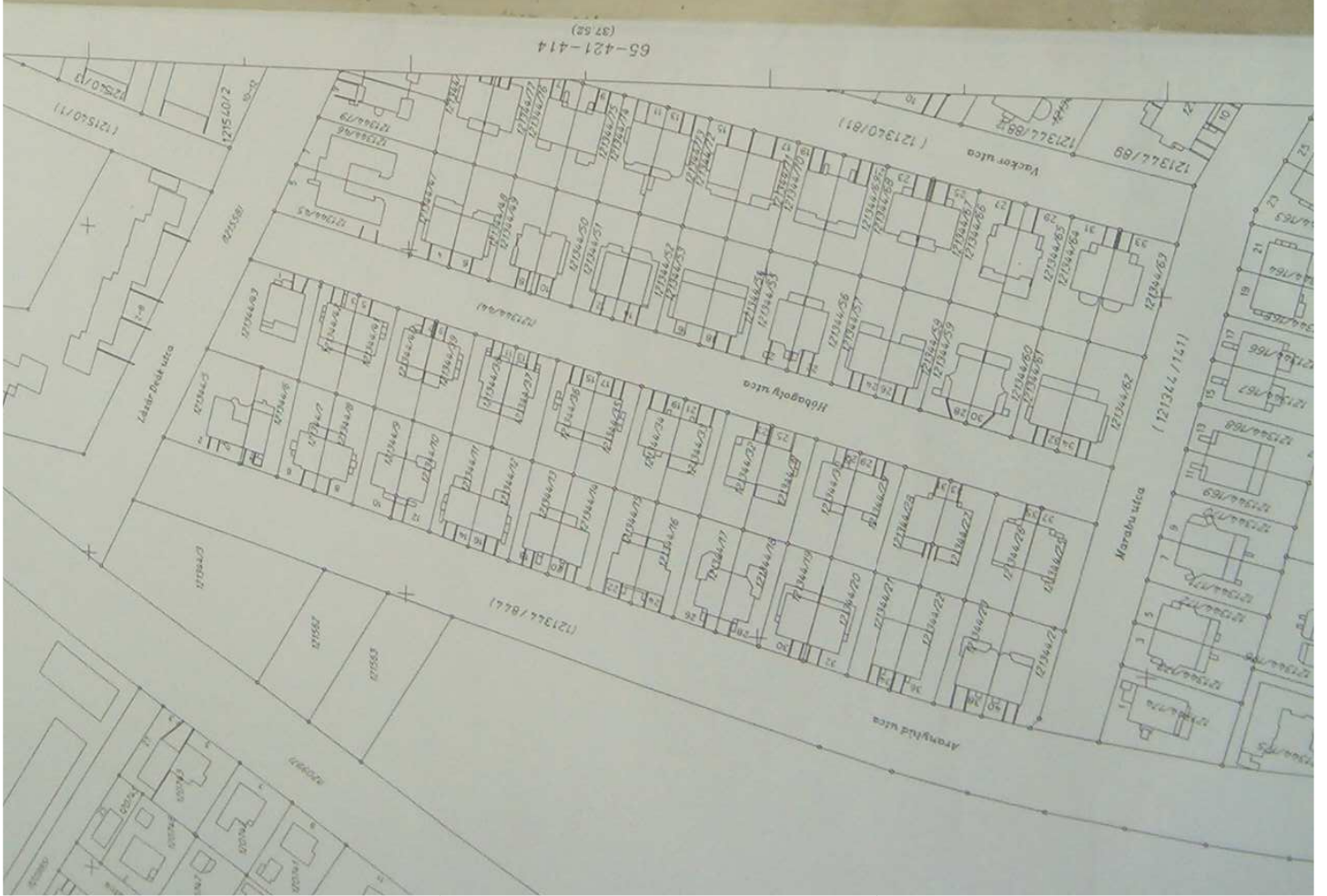

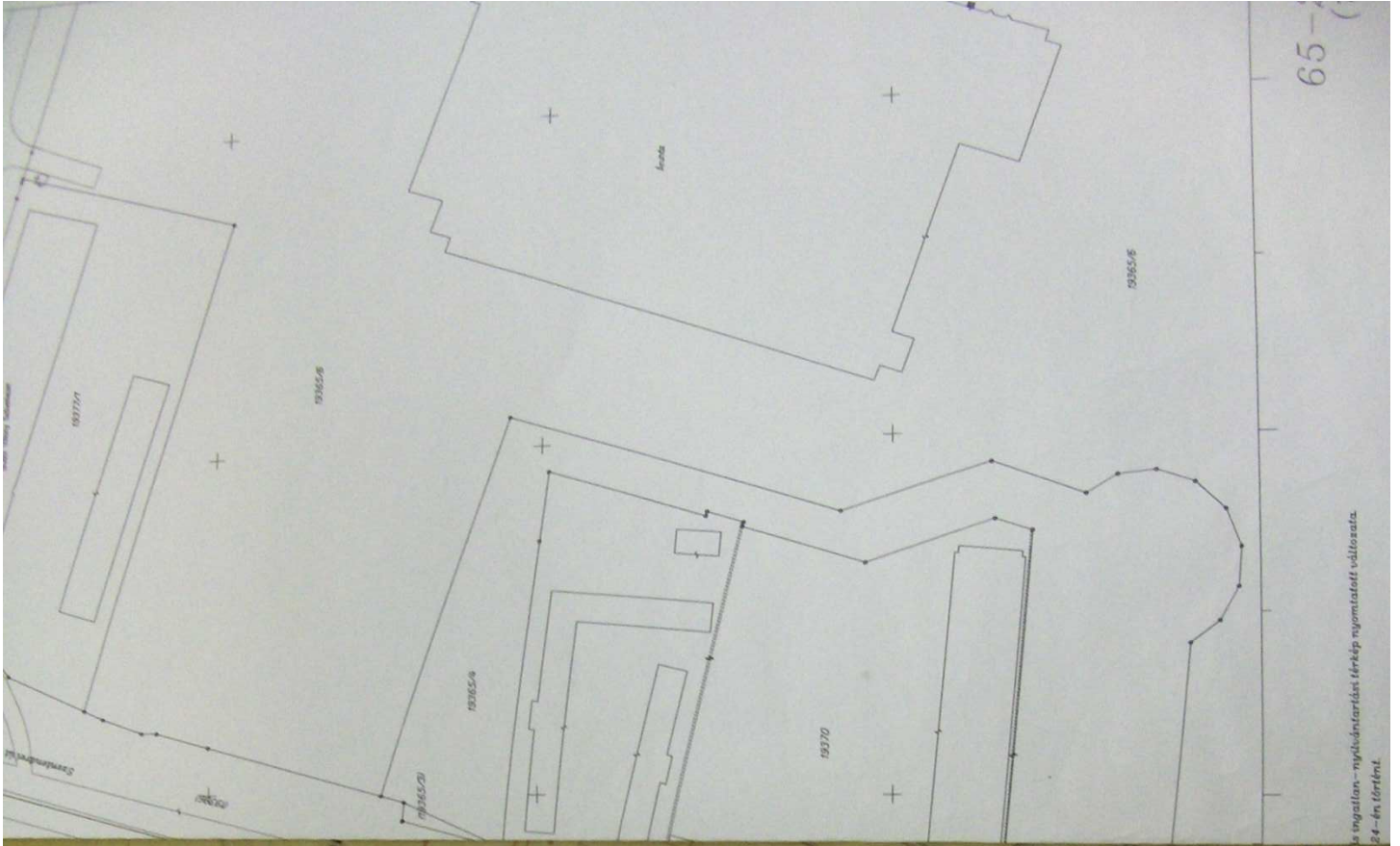
A magassági felmérést a 64 431/1975. (F.3.) OFTH számú Szabályzat előírásai szerint a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat fotogrammetriai eljárással végezte 1982. évben. Alapszintvonalak 1 méterenként

Megosztás átvezetése

Feltüntetett új épület

és ingatlan-művelésügyi feladatokról szóló 24/1997. (II. 14.) Korm. rendelet alapján készült.

A térképek csoportosítása

Méretarány	Megnevezés	Jellemző felhasználás
1:50 - 1:500	Igen nagy méretarányú térkép	Helyszínrajz
1:500-1:5 000	Nagy méretarányú térkép	Földmérési alaptérkép
1:10 000 - 1:200 000	Közepes méretarányú térkép	Topográfiai térkép
1 : 100 000 -	Kis méretarányú térkép	Földrajzi térkép

A Magyarországon használt vetületek:

Megnevezés	Alapfelület	Képfelület	Torzulásmentes hely	Koordináta-rendszer
Gauss-Krüger nemzetközi vetület *	Kraszovszkij-féle földi ellipszoid	Érintő transzverzális hengerpalást	Érintési meridián	+ x tengely: É-ra + y tengely: K-re
Sztereografikus vetület **	Bessel-féle ellipszoid, majd gömb (kettős vetítés)	Sík	Érintési pont (kezdőpont)	+ x tengely: D-re + y tengely: Ny-ra
Fasching-féle hengervetületek ***	Bessel-féle ellipszoid, majd gömb (kettős vetítés)	Érintő ferdetengelyű hengerpalást	Segéd-egyenlítő	+ x tengely: D-re + y tengely: Ny-ra
Egységes Országos Vetület (EOV)	IUGG-67 ellipszoid, majd gömb (kettős vetítés)	Süllyesztett ferdetengelyű hengerpalást	Két segéd-paralelkör	+ x tengely: É-ra + y tengely: K-re

* az egész Földre kiterjedő vetületi rendszer, 6°, 3° és 2°-os sávbeosztással

** az országos és a fővárosi sztereografikus rendszer nem azonos, valamint különbözik a háromszögelési hálózatuk is. Ez szélső helyzetben akár 10 cm eltérést is okozhat.

*** északi (HÉR), középső (HKR) és déli (HDR) rendszer létezik

Az egységes ingatlan-nyilvántartás

A Földhivatalok feladatai

***Az ingatlan-nyilvántartás
vezetése,
az ingatlanokkal
kapcsolatos ügyek intézése***

(térképen – tulajdoni lapon)

Az ingatlan-nyilvántartás részei

A két fő tartó pillér

1, Földmérési alaptérkép 2, Tulajdoni lap

A történelem valamennyi ingatlan-nyilvántartása – nevezzék is azt bármiként – elsőként felmérés alapján létrehozta a terület megbízható térképi állományát, majd a szabatos mérési adatokból kiszámolja, meghatározza a földrészletek területét, melyet felfektet egy földkönyvben. Ha idáig eljutott, akkor tudja ezek mellé, az adatokkal meghatározott ingatlanok mellé rendeli/rendelheti a tulajdonosokat illetve a tulajdoni és egyéb jogviszonyok nyilvántartását.

3, Okirattár -térképtár 4, Törölt bejegyzések jegyzéke +(archívum)

Az önálló ingatlanok típusai

Földrészletek:

- a rajtuk található felépítményekkel együtt

Egyéb önálló ingatlanok:

- önálló tulajdonú épület,
- öröklakás,
- szövetkezeti lakás,
- nem lakás céljára szolgáló egyéb önálló ingatlanok
- közterületről nyíló pince

Budapesti I. számú Körzeti Földhivatal
Budapest, XI.,Budafoki út 59. 1519 Pf. : 415.

Oldal 1/1

Tulajdoni lap - Szemle másolat
Megrendelés szám:6000001/2849/2006
2006.10.02

Körzeti Földhivatal neve, címe

Iktatószám, kiadás dátuma

Település neve, helyrajzi szám

Ingatlan címe

Nyilvántartott terület

Tulajdonos és adataik

BUDAPEST IX.KER.

Belterület 37552/0/A/24 helyrajzi szám

1092 BUDAPEST IX.KER. Ferenc körút 23. 3. emelet. ajtó:2/A.

I.RÉSZ

1. Az egyéb önálló ingatlan adatai:

megnevezés	terület m2	szobák száma egész/fél	eszmei hányad	tulajdoni forma
------------	---------------	---------------------------	---------------	-----------------

lakás	42	1 0	132/10000	magán
-------	----	-----	-----------	-------

Bejegyző határozat: 999990/1999/

2. bejegyző határozat: 138661/1992/

Társasház

Az önálló ingatlanhoz tartoznak az ala pító okiratban meghatározott helyiségek.

II.RÉSZ

4. tulajdoni hányad: 1/1

bejegyző határozat, érkezési idő: 171764/1995/1995.09.13

jogcím: vétel

jogállás: tulajdonos

név : Mosberger Maja

szül. : 1981

a.név : Kovács Katalin

cím : 1095 BUDAPEST IX.KER. Soroksári út 6

III.RÉSZ

2. bejegyző határozat, érkezési idő: 171764/1995/1995.09.13

Holtig tartó hasznélvezeti jog

jogosult:

név : Mosberger György

szül. : 1950

a.név : Cserna Piroska

cím : 1095 BUDAPEST IX.KER. Soroksári út 6

3. bejegyző határozat, érkezési idő: 241578/1/2006/06.09.20

Tulajdonjog fenntartással történt eladás

jogosult:

név : Horváth Péter

szül. : 1976

a.név : Németh Anna

cím : 1094 BUDAPEST IX.KER. Ferenc körút 23. III/2.

A tulajdoni lap másolat a fennálló bejegyzéseket tartalmazza, és a kiadást megelőző napig az eredetivel mindenben megegyezik

Budapest, 2006.10.02

Hitelesítő záradék

Hitelesítő hologram

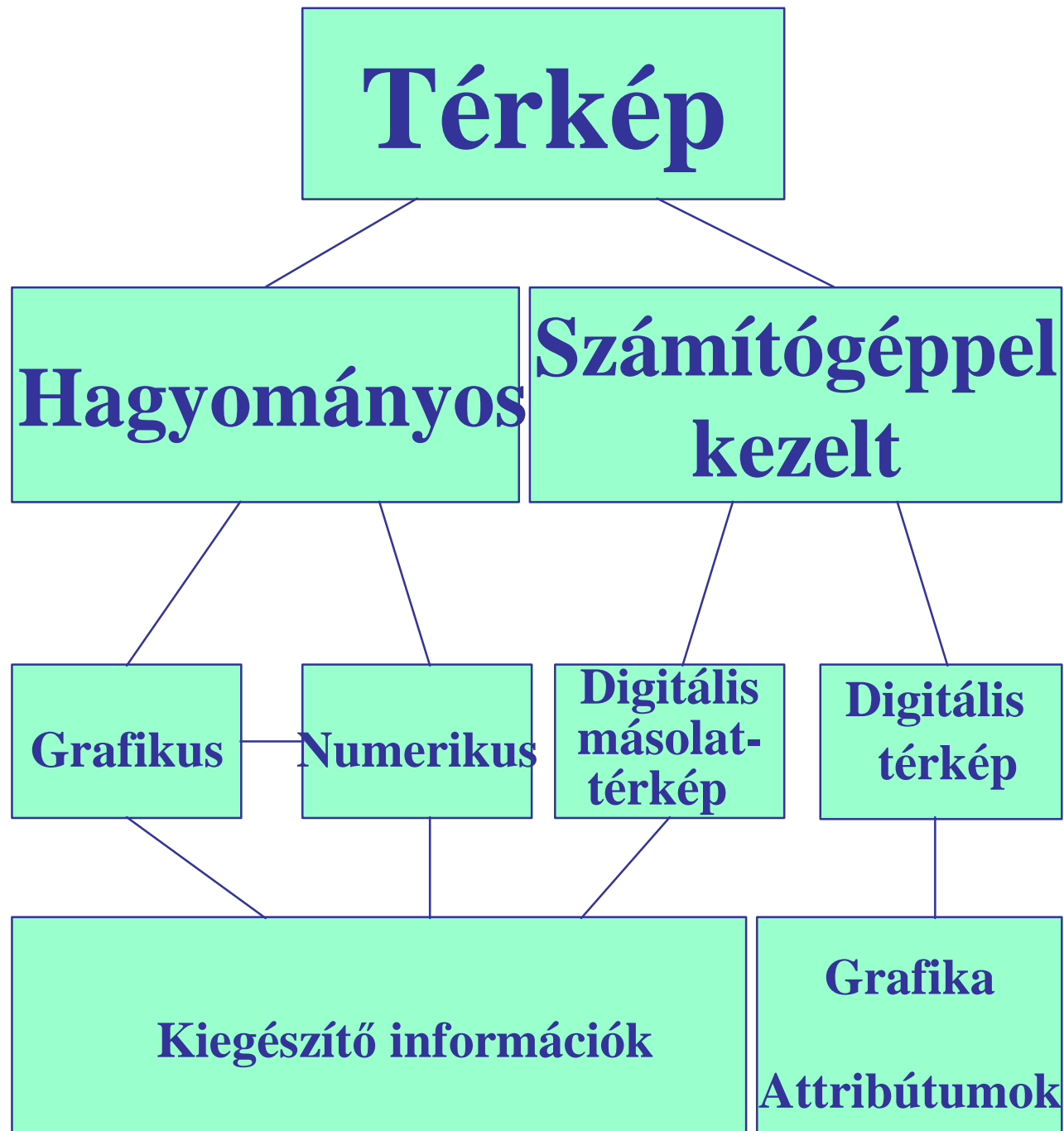
Aláírás, hivatali pecsét

Tóth Istvánné
ügykezelő

TULAJDONI LAP VÉGE

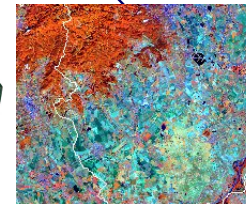
Számítógéppel kezelt térkép adatnyerési módjai

Terepi
adatnyerés

Elsődleges

Légi- és űrfelvétel
kiértékelés

adatnyerés

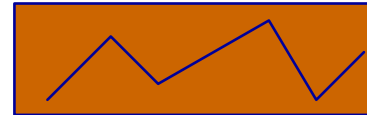
Térkép számszerűsítése
(Digitalizálás)

Másodlagos adatnyerés

**A számítógéppel kezelt
térkép
ábrázolási módjai**

Vektoros

Raszteres

**Kézi vezérlésű
digitalizáló**

**Automatikus
vezérlésű
digitalizáló**

(Szkennelés)

Kézi vezérlésű digitalizálók

Mechanikus tengelyek mentén elmozdítható

"inverz rajzgép"

Digitalizáló asztal

Digitalizáló asztallap

Kurzor

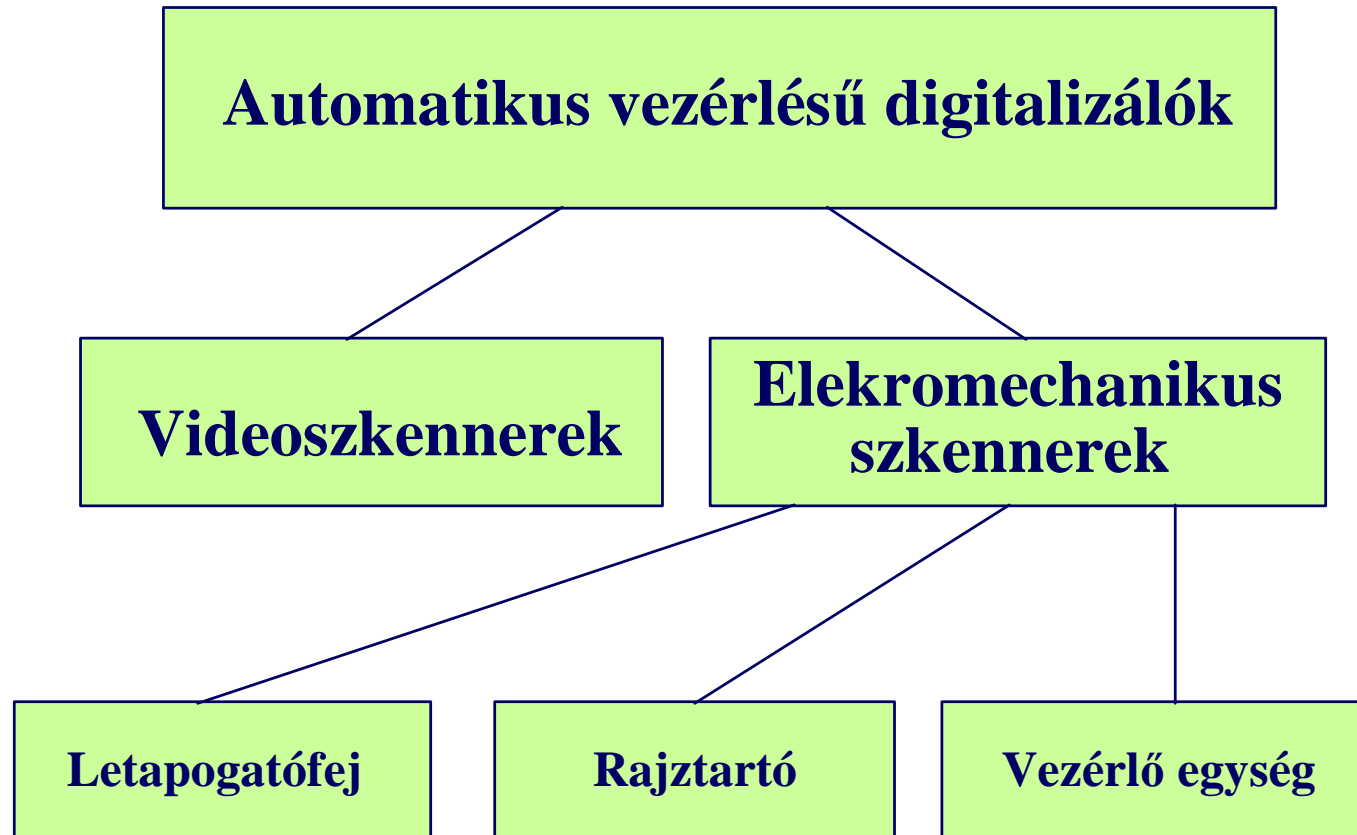
**Tekerecs
Nagyító
Szálkereszt
Világítás
Billentyűzet**

Térképlapon gördülő

"egér"

Vezérlő egység

**Számítógép
Adattárolás**

Mérési módszerek:

Bináris mérés
Szürkeségmérés
Szinmérés

Transzformáció

- Térképlap elhelyezkedése a digitalizáló asztalon, illetve a szkenneren
- Térképlap torzulási hibáinak csökkentése
- Terepi (valódi) koordináták számítása
- Átszámítás vetületi rendszerek között

Hasonlósági transzformáció

$$Y = b \cdot x + a \cdot y + c_1$$

$$X = a \cdot x - b \cdot y + c_2$$

Affin transzformáció

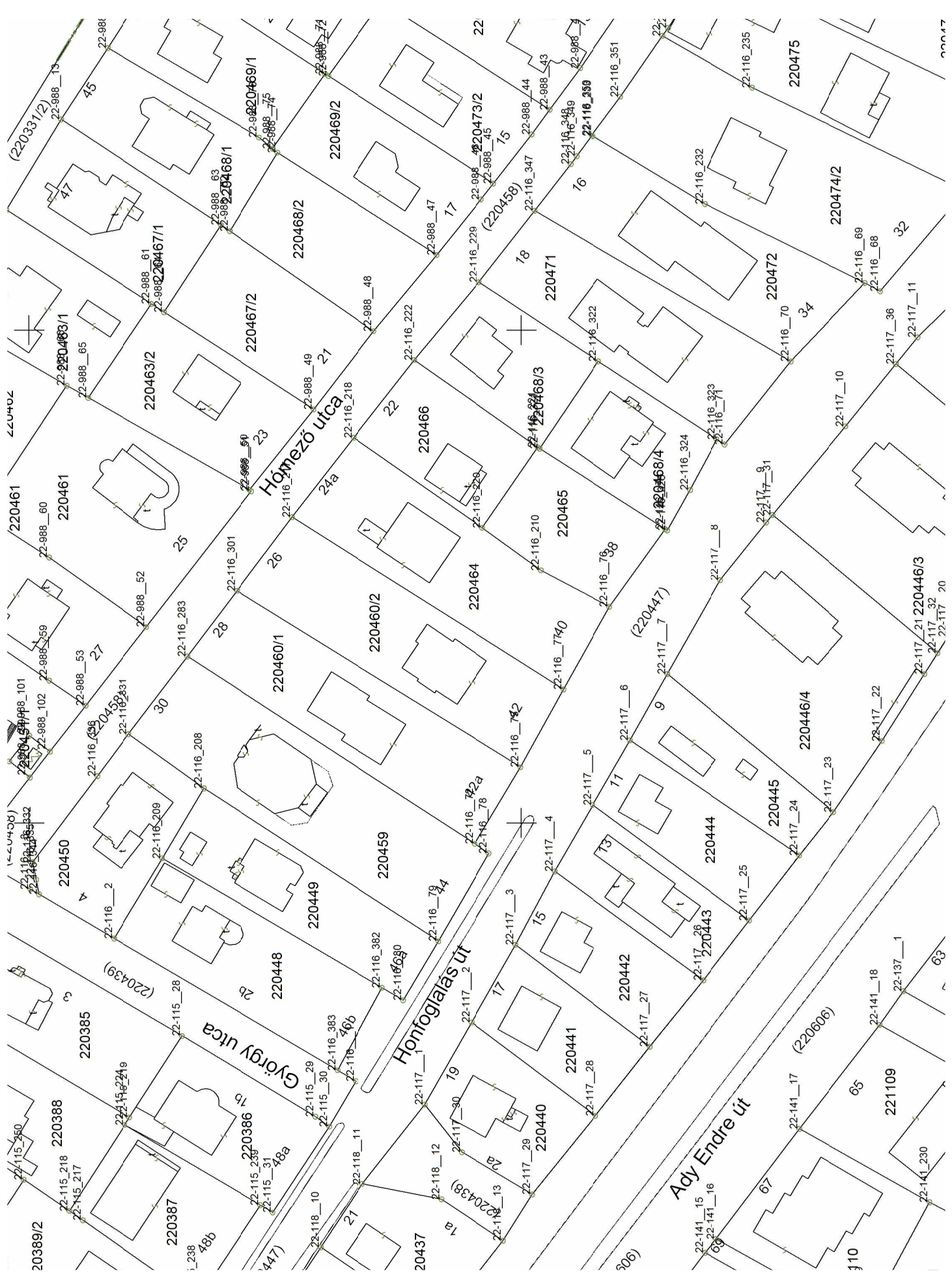
$$Y = a_1 \cdot x + b_1 \cdot y + c_1$$

$$X = a_2 \cdot x + b_2 \cdot y + c_2$$

Magasabb-fokú transzformáció

$$Y = a_0 + a_1 \cdot y + a_2 \cdot x + a_3 \cdot y^2 + a_4 \cdot x \cdot y + a_5 \cdot x^2 \dots$$

$$X = b_0 + b_1 \cdot y + b_2 \cdot x + b_3 \cdot y^2 + b_4 \cdot x \cdot y + b_5 \cdot x^2 \dots$$

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220461

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220463/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220467/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220469/2

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220466

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220464

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220465

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220468/3

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220471

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220472

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220474/2

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

220475

Transzformáció

- Térképlap elhelyezkedése a digitalizáló asztalon, illetve a szkenneren
- Térképlap torzulási hibáinak csökkentése
- Terepi (valódi) koordináták számítása
- Átszámítás vetületi rendszerek között

Hasonlósági transzformáció

$$Y = b \cdot x + a \cdot y + c_1$$

$$X = a \cdot x - b \cdot y + c_2$$

Affin transzformáció

$$Y = a_1 \cdot x + b_1 \cdot y + c_1$$

$$X = a_2 \cdot x + b_2 \cdot y + c_2$$

Magasabb-fokú transzformáció

$$Y = a_0 + a_1 \cdot y + a_2 \cdot x + a_3 \cdot y^2 + a_4 \cdot x \cdot y + a_5 \cdot x^2 \dots$$

$$X = b_0 + b_1 \cdot y + b_2 \cdot x + b_3 \cdot y^2 + b_4 \cdot x \cdot y + b_5 \cdot x^2 \dots$$

A digitalizálás pontossága

Hibaforrások

- a digitalizálandó térkép hibája
- a digitalizáló eszköz hibája
- a munkafolyamat hibája
- a kezelő személyi hibája

Pontossági értékek

- A térkép felrakási pontossága: ≈ 0.1 mm
- Az digitalizáló felbontóképessége: $\approx 0.02 - 0.1$ mm
- A visszaállási pontosság: ≈ 0.02 mm

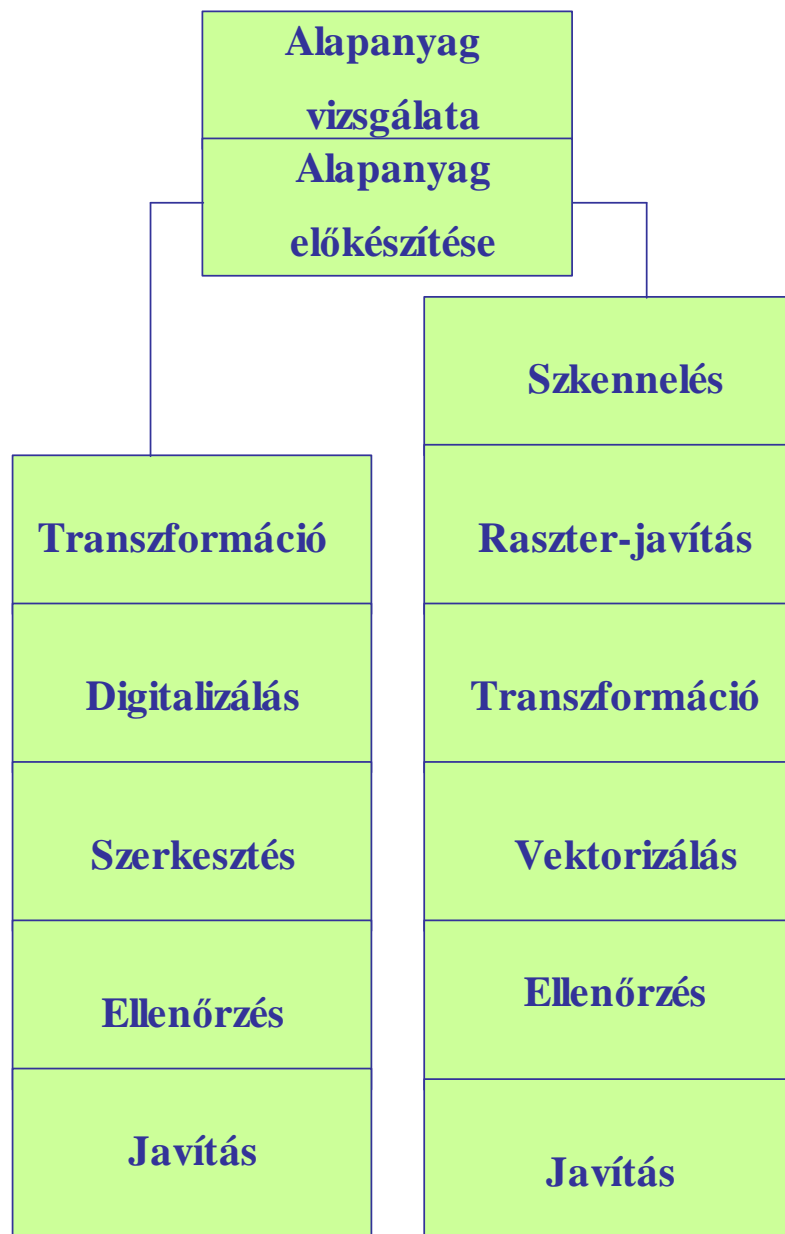

Minőségbiztosítás

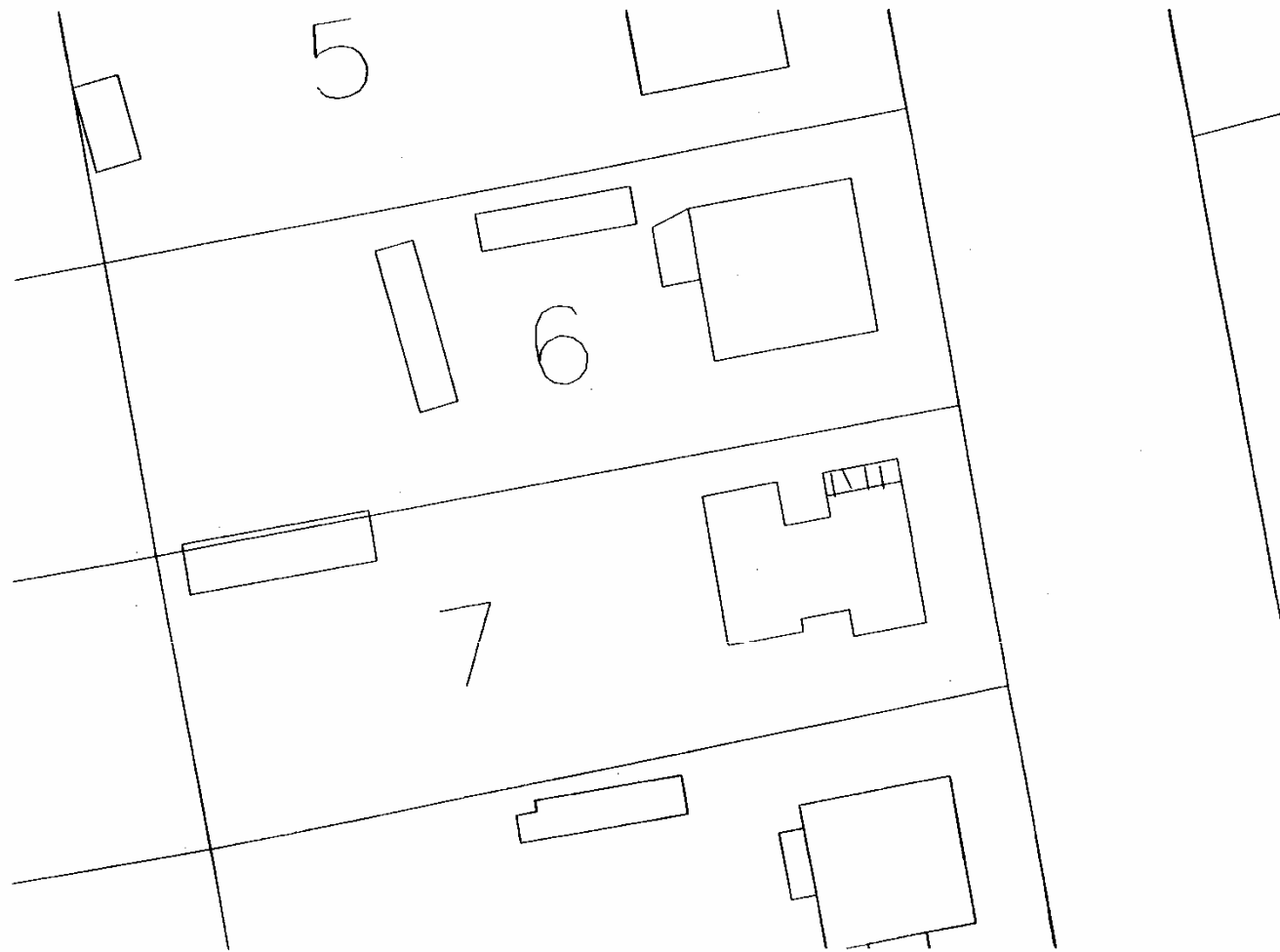
Ellenőrzési rendszer

- Megfelelő hardver és szoftver feltételek
- Megfelelő személyi feltételek
- Technológia kidolgozása és betartása
- Ellenőrző próbarajz
- Illesztés a szelvényhatáron
- Belső struktúra ellenőrzése
  - a digitalizáló szoftverrel
  - más térinformatikai szoftverrel
  - saját fejlesztésű szoftverrel
- Konvertálás előírt formátumba

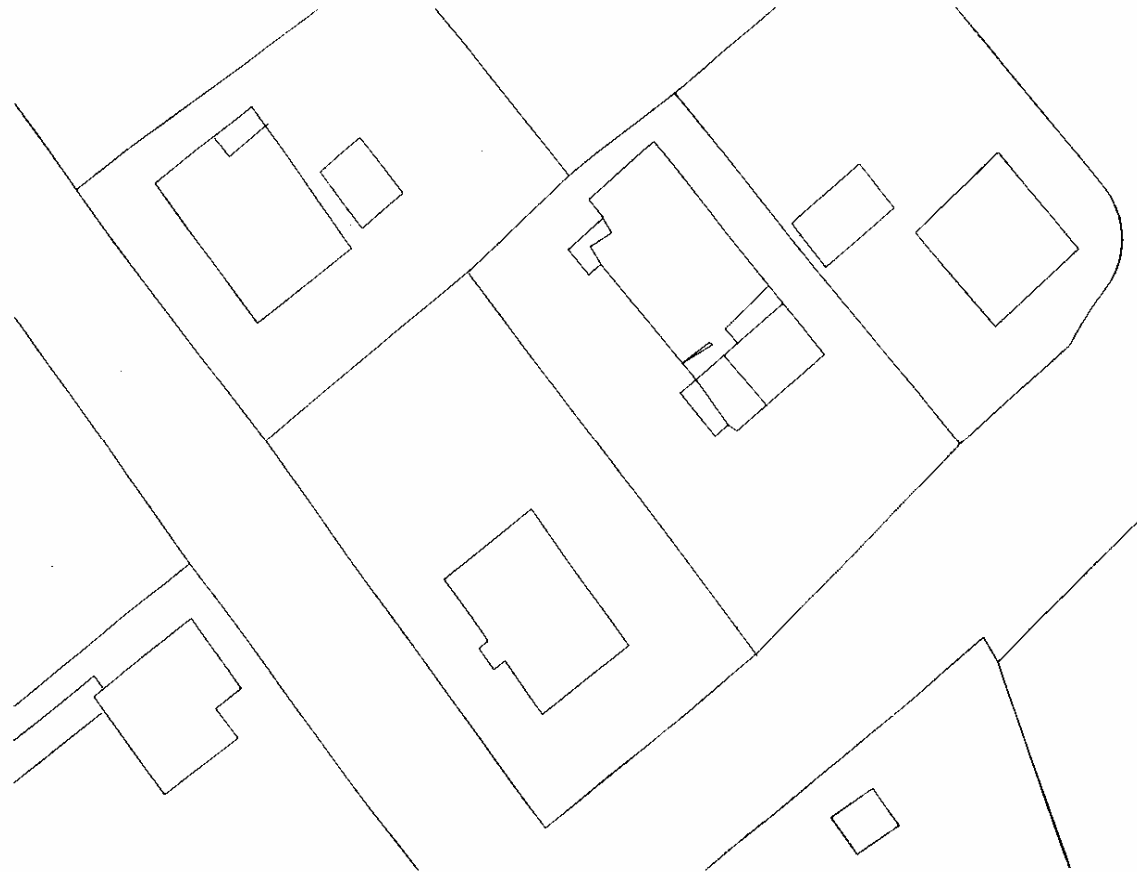
A digitalizálás munkafolyamata

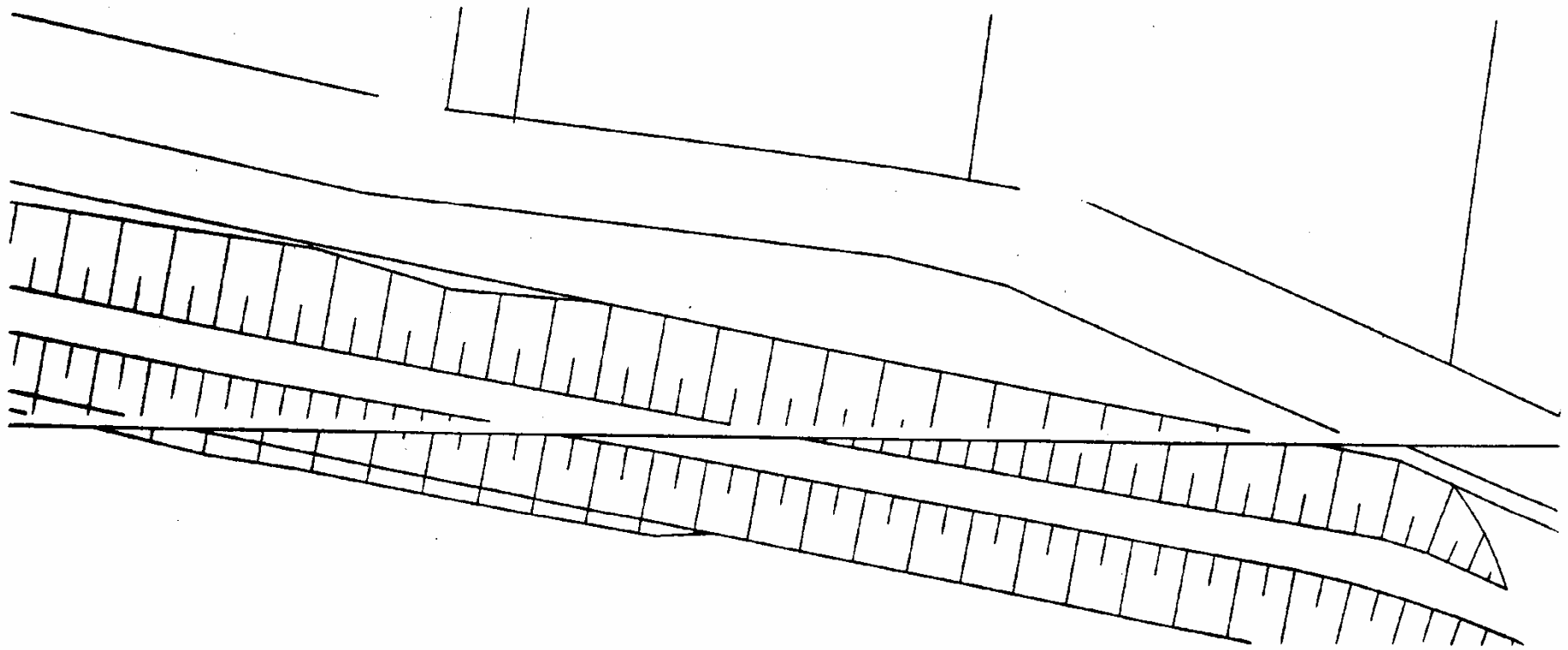
Digitalizálási problémák I.

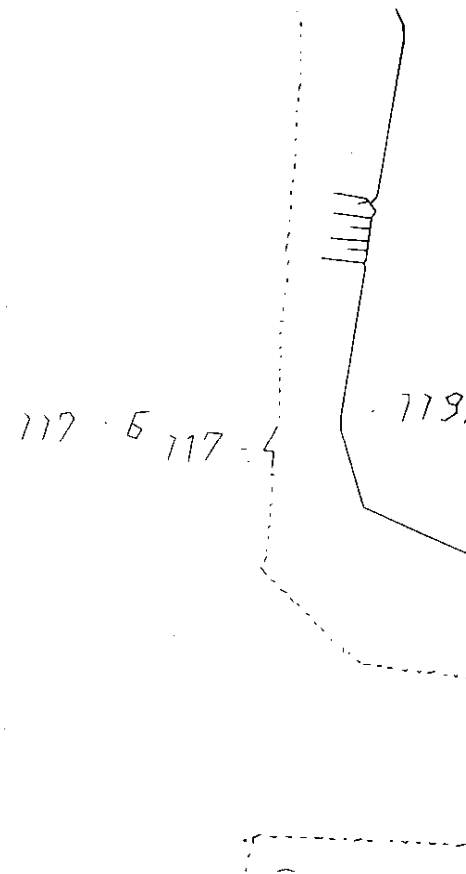
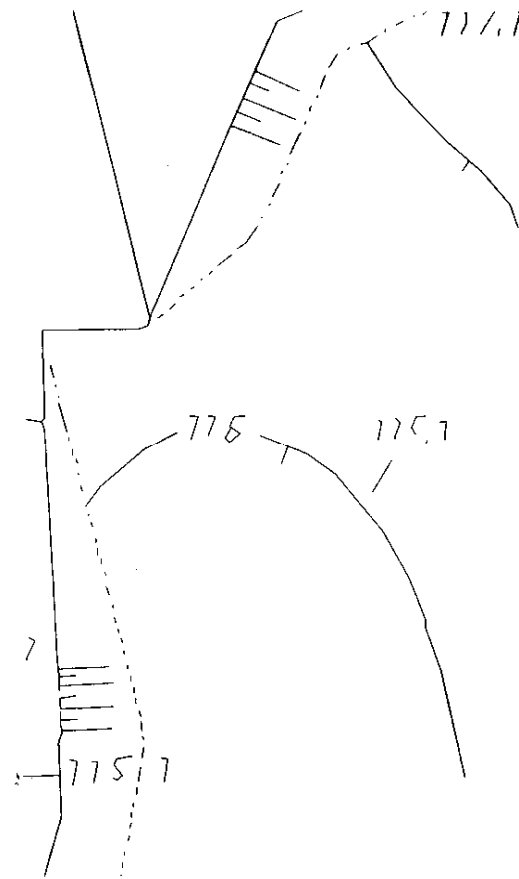
Digitalizálási problémák II.

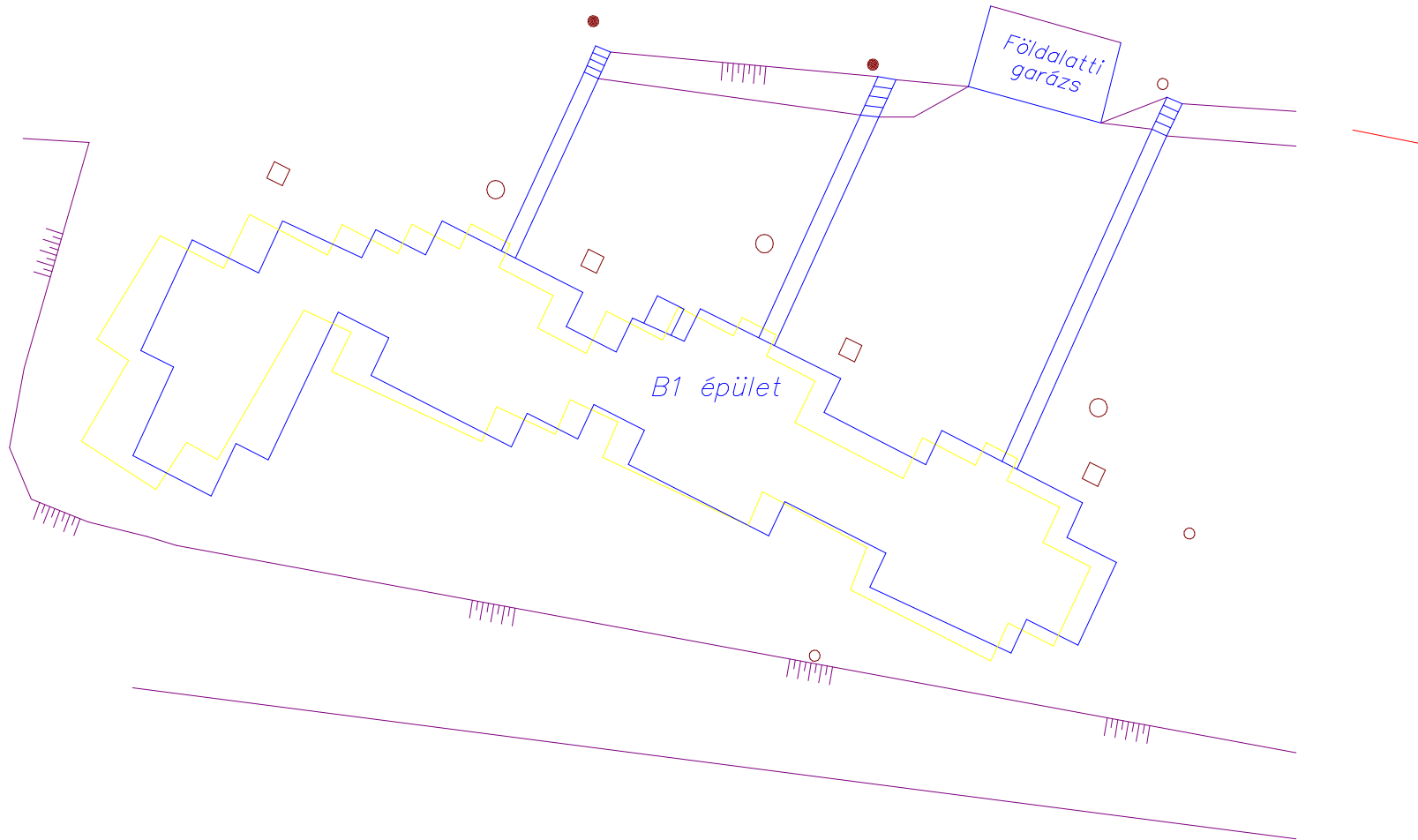
Digitalizálási problémák III.

Digitalizálási problémák IV.

Digitalizálási problémák V.

Különböző célra készülő digitális térképek

- Földmérési alaptérkép, közmű üzemeltetéshez
- Szakági térkép, GIS rendszerhez
- Önkormányzati információs rendszerhez készülő földmérési alaptérkép
- Szintvonalas térkép
- Földmérési alaptérkép, földhivatali célra

**Még nincs ugyan este, de a Geodézia I. tantárgy
előadásainak ebben a félévben itt a vége.
Találkozunk Geodézia II. első előadásán 2017. februárjában.
Eredményes vizsgaidőszakot!**

